Dosarul nr. 3-5080/24
2-24141839-12-3-11122024

**H O T Ă R Â R E**
în numele Legii

13 martie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Râșcani
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ina Pruteanu
Grefier Cătălina Sîrbu

examinând în ședință de judecată publică acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Plăcintă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative; obligarea pârâtului de a efectua calculele/recalculele pensiei din data încadrării în gradul de dizabilitate, și anume din 10 decembrie 2021; încasarea cheltuielilor de judecată,

**c o n s t a t ă :**

**Pretențiile reclamantului:**

La 11 decembrie 2024, reclamatul Ion Plăcintă s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea actelor administrative; obligarea pârâtului de a efectua calculele/recalculele pensiei din data încadrării în gradul de dizabilitate, și anume din 10 decembrie 2021; încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, la 10 decembrie 2021, i-a fost stabilit gradul de dizabilitate accentuat.

A comunicat că, potrivit prevederilor art. 33 alin. (4 [1]) din Legea privind sistemul de pensii nr. 156/98, dispun de dreptul la reexaminarea pensiei persoanele care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă/pensie de dizabilitate în condițiile prezentei legi, pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată este mai mare decât pensia aflată în plată.

Reieșind din prevederile legii și faptul că activează în cadrul Inspectoratului Control Financiar de Stat din subordinea Ministerului Finanțelor, reclamantul a considerat că întrunește condițiile cadrului legal întru reexaminarea pensiei, fapt pentru care a înaintat o cerere (nr. ***** din 30 aprilie 2024) la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani, care a fost examinată prin decizia nr. ***** din 28 iunie 2024.

Potrivit reclamantului, prin refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani privind recalcularea pensiei, se conchide precum că stagiul de cotizare realizat după acordarea pensiei de dizabilitate, constituie 1,9 ani. Reclamantul a precizat că, de drept a fost încadrat în grad de dizabilitate „accentuat" din 10 decembrie 2021, ceea ce a generat aprecierea eronată a perioadei de activitate.

În scopul realizării drepturilor sale, Ion Plăcintă a înaintat repetat o cerere înregistrată cu nr. 93/2024/5958 din 30 iunie 2024, examinată prin decizia de refuz nr. ***** din 10 septembrie 2024, în care se menționează că stagiul de cotizare realizat după acordarea pensiei constituie 2,2 ani (doi ani și 2 luni).

Suplimentar, s-a invocat faptul că la stabilirea stagiului de cotizare realizat după acordarea pensiei, eronat s-a calculat perioada, nu s-a ținut cont exact de anii realizați, totodată s-a amânat cu trei luni mai târziu (aprilie - iulie) reexaminarea pensiei, adică cu achitarea din 01 iulie 2024.

Potrivit cererii de chemare în judecată, de drept stabilirea pensiei de dizabilitate a survenit la 10 decembrie 2021, astfel, în contextul menționat, refuzul la reexaminare a pensiei reclamantul îl consideră ilegal și neîntemeiat, fapt prin care s-a tergiversat recalcularea și îndreptarea mijloacelor financiare în contul reclamantului, astfel fiindu-i lezate drepturile constituționale.

În scopul elucidării circumstanțelor de fapt și drept, aplicării uniforme a actelor normative în vigoare, la 01 noiembrie 2024, reclamantul a depus o cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani, în scopul lichidării benevole a greșelilor admise, totodată a solicitat să dispună asupra calculelor și să îndrepte mijloacele financiare care îi revin în contul său.

La 14 noiembrie 2024, reclamantul a primit răspuns la cererea înaintată, prin care i s-a comunicat că dreptul la reexaminarea pensiei în temeiul art. 33 alin. ($4^{1}$) din Legea 156/98 va parveni după 01 ianuarie 2025.

Ion Plăcintă consideră răspunsul/decizia nr. ***** din 14 noiembrie 2024 ca fiind ilegal și neîntemeiat, prin care i se creează prejudiciu moral, înrăutățirea condițiilor și imposibilitatea de a se folosi de mijloacele financiare care îi revin potrivit stagiului de cotizare realizat după acordarea pensiei, care la 01 iulie 2024 constituia 2,2 ani (doi ani și 2 luni), dar cuantumul pensiei constituie 7616,67 lei și

contravine și deciziei nr. ***** din 10 septembrie 2024, ceea ce generează lezarea drepturilor, libertăților și atrag după sine prejudicii morale și materiale.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 33 alin. ($4^1$) din Legea nr. 159/98 privind sistemul de pensii, art. 17, 20, 209, 198, 225 din Codul administrativ.

**Obiecțiile pârâtului:**

Casa Națională de Asigurări Sociale, la 24 ianuarie 2025, a depus referință asupra cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acțiunii înaintate de către Ion Plăcintă, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, autoritatea publică pârâtă a specificat că, în urma examinării dosarului de pensionare, s-a constatat că reclamantul a depus cererea de stabilire a pensiei de dizabilitate nr.***** la 18 aprilie 2022, cu anexarea Certificatului de încadrare în grad de dizabilitate nr. *****

Astfel, începând cu data de 10 decembrie 2021, în baza Deciziei nr.***** din 03 august 2022 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani, mun. Chișinău, reclamantul beneficiază de pensie de dizabilitate accentuată, iar de la 01 ianuarie 2023, de pensie de dizabilitate medie, calculată în baza venitului mediu lunar asigurat valorizat de 18231,8 lei, luând în considerație stagiul total de cotizare de 40,7 ani, cuantumul căreia ca urmare a indexărilor și majorărilor efectuate în perioada anilor 2023-2024 (Decizia de indexare a pensiei nr.*****) s-a majorat și constituie în prezent - 6718,68 lei lunar.

S-a tras atenția asupra faptului că dreptul la pensie reclamantul și l-a realizat din momentul depunerii cererii – 18 aprilie 2022, dar pensia de dizabilitate potrivit normelor legale a fost stabilită și achitată retroactiv din data încadrării în grad de dizabilitate.

Respectiv, termenul pentru reexaminarea pensiei începe să curgă din momentul realizării faptului juridic, și anume din aprilie 2022, nu de la data încadrării în grad de dizabilitate.

Totodată, autoritatea pârâtă a indicat că la stabilirea pensiei de dizabilitate a reclamantului a fost luată în stagiul de cotizare inclusiv perioada din data încadrării în grad de dizabilitate până la 31 martie 2022 (Decizia nr.***** din 03 august 2022), respectiv solicitarea reclamantului privind efectuarea recalculelor din data încadrării în grad de dizabilitate – 10 decembrie 2021, este absolut neîntemeiată.

Prin urmare, potrivit cadrului normativ, reclamantul va obține dreptul la reexaminarea pensiei de dizabilitate, pentru stagiul de cotizare realizat după pensionare începând cu 01 ianuarie 2025, cu condiția realizării a cel puțin 2 ani de stagiu de cotizare.

Autoritatea publică pârâtă a precizat că pretențiile invocate de reclamant în cererea dedusă judecății sunt absolut neîntemeiate, or, la emiterea deciziei de refuz

în reexaminarea pensiei din data încadrării în grad de dizabilitate, Casa Națională de Asigurări Sociale s-a condus în strictă conformitate de prevederile legale în vigoare.

**În ședința de judecată**, reclamantul Ion Plăcintă *a renunțat la cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată*, în rest a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentanta Casei Naționale de Asigurări Sociale, Elena Bondariuc, în ședința de judecată acțiunea nu a recunoscut-o, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată.

**Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ**

În fapt, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie acțiunea înaintată de Ion Plăcintă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Instanța de judecată reține că, în temeiul art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin.

(1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17;

f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Conform art. 19 din Codul administrativ, cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

Conform art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În conformitate cu prevederile art. 162 alin. (1), (3) lit. a) și b) din Codul administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. (3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

În speță, instanța reține că Ion Plăcintă a respectat procedura prealabilă până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurării Sociale nr. *****/24 din 14 noiembrie 2024, s-a respins cererea prealabilă a reclamantului.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Astfel, analizând materialele cauzei în coroborare cu materialele dosarului administrativ, precum și argumentele participanților la proces, având în vedere faptul că în prezenta cauză părțile nu au invocat și nu au dovedit prin probe pertinente că ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau că, la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, nu sunt temeiuri de a considera că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 din Codul administrativ, a fost respectată procedura de adresare în instanța de judecată, acțiunea a fost semnată și depusă de reclamantul Ion Plăcintă, iar reclamantul poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, instanța de judecată ajunge la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ înaintată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ favorabil, întrunește condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ și, respectiv, este pasibilă de examinare în fond.

**Aprecierea instanței:**

Audiind explicațiile participanților la proces, examinând circumstanțele de fapt și drept invocate prin prisma probelor pertinente și concludente administrate în proces, cercetând materialele cauzei și ale dosarului administrativ, instanța de judecată ajunge la concluzia că este legal și întemeiat să respingă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ, din următoarele considerente.

Conform art. 53 alin. (1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

În corespundere cu art. 1 alin. (1) din Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia. (2) Legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova. (3) Actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor administrative doar în cazurile în care sânt emise în temeiul legii și nu contravin ei.

Judecătorul ține să menționeze că, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu reglementările legale statuate la art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Art. 5 din Codul administrativ, prevede că, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În accepțiunea art. 21 din Codul administrativ, autoritățile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăților persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În temeiul art. 22 din Codul administrativ, autoritățile publice şi instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În corespundere cu art. 39 din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Prin prisma art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, prevede expres că examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

Din conținutul cererii de chemare în judecată și probatoriului administrat de participanții la proces se atestă că, la 18 aprilie 2022, reclamantul a depus cererea de stabilire a pensiei de dizabilitate nr. *****, cu anexarea Certificatului de încadrare în grad de dizabilitate nr. C011047506433 (f.d. 3 dosar administrativ).

Astfel, începând cu data de 10 decembrie 2021, în baza Deciziei nr. ***** din 03 august 2022 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani, mun. Chișinău, reclamantul beneficiază de pensie de dizabilitate accentuată, iar de la 01 ianuarie 2023 - de dizabilitate medie, calculată în baza venitului mediu lunar asigurat valorizat de 18231,8 lei, luând în considerație stagiul total de cotizare de

40,7 ani, cuantumul căreia, ca urmare a indexărilor și majorărilor efectuate în perioada anilor 2023-2024, potrivit deciziei de indexare a pensiei nr.*****, s-a majorat și constituie în prezent - 6718,68 lei lunar (f.d. 9 dosar administrativ).

La 30 aprilie 2024, reclamantul a depus cererea nr. ***** (f.d. 11 dosar administrativ), prin care a solicitat reexaminarea pensiei de dizabilitate pentru stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei, fiind emisă decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, mun. Chișinău nr. ***** din 28 iunie 2024 de refuz în reexaminarea pensiei de dizabilitate, deoarece de către reclamant nu a fost confirmat stagiul de cotizare de cel puțin 2 ani după stabilirea pensiei (f.d. 12 dosar administrativ).

Astfel, la 30 iunie 2024, reclamantul a mai depus o cerere on-line cu nr. ***** (f.d. 13 dosar administrativ) privind reexaminarea pensiei de dizabilitate, fiind emisă decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, mun. Chișinău nr. ***** privind refuzul în reexaminarea pensiei de dizabilitate.

Totodată, la 14 august 2024, a fost depusă o nouă cerere privind reexaminarea pensiei de dizabilitate, fiind emisă decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, mun. Chișinău nr. ***** din 27 septembrie 2024 privind refuzul în reexaminarea pensiei de dizabilitate, reclamantul fiind informat că va avea dreptul la reexaminarea pensiei de dizabilitate doar începând cu 01 ianuarie 2025 (f.d. 16-17 dosar administrativ).

La 01 noiembrie 2024, Ion Plăcintă s-a adresat cu cerere prealabilă nr. *****/24 către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat reexaminarea pensiei de dizabilitate.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. *****/24 din 14 noiembrie 2024, emis la examinarea cererii prealabile, reclamantul a fost informat că are dreptul la reexaminarea pensiei de dizabilitate pentru stagiul de cotizare realizat după pensionare începând cu 01 ianuarie 2025, cu condiția realizării a cel puțin 2 ani de stagiu de cotizare.

În argumentarea soluției de respingere, autoritatea publică a indicat că, în baza cererii din 30 iunie 2024, reclamantul a solicitat reexaminarea pensiei de dizabilitate pentru stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei, fiind emisă decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, mun. Chișinău, de respingere în reexaminarea pensiei de dizabilitate, deoarece cererea de stabilire a pensiei de dizabilitate a fost depusă la 18 aprilie 2022.

Autoritatea publică a reținut că, potrivit art. 33 alin. ($4^1$) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă/pensie de dizabilitate în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată este mai mare decât pensia aflată în plată.

S-a mai menționat că, în corespundere cu art. 2 alin. (2) din Legea nr. 127/2021 pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, prevederile art. 33 alin. ($4^1$) ce țin de reexaminarea pensiilor de dizabilitate din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii se vor aplica după finalizarea procesului de reexaminare a pensiilor de dizabilitate stabilite până la 01 ianuarie 2022, conform eșalonării prevăzute la art. 33 alin. ($4^3$) din Legea nr. 156/1998.

Instanța de judecată reține că reclamantul nu este de acord cu deciziile nr. ***** din 28 iunie 2024; nr. ***** din 10 septembrie 2024; nr. ***** din 27 septembrie 2024, emise de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău; refuzul nr. ***** din 14 noiembrie 2024 emis de Casa Națională de Asigură Sociale.

Potrivit art. 1 și 2 din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, prezenta lege stabilește cadrul legal al funcționării sistemului public de pensii, precum şi interacțiunea acestuia cu sistemul public de asigurări sociale şi cu alte mecanisme statale de protecție socială a populației. Scopul prezentei legi constă în asigurarea unui sistem de pensii echitabil și sustenabil, care să garanteze un trai decent pentru beneficiarii de pensii.

Conform art. 19 lit. a) din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, are dreptul la pensie de dizabilitate persoana asigurată căreia, în urma expertizării de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă sau structurile sale teritoriale, i s-a stabilit dizabilitate din cauza: a) unei afecțiuni generale.

Ținând cont de prevederile art. 20 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, asiguratul încadrat într-un grad de dizabilitate accentuată sau medie, cauzată de o afecțiune generală, beneficiază de o pensie de dizabilitate dacă îndeplinește condițiile de stagiu de cotizare, în raport cu vârsta la data constatării dizabilității, conform tabelului nr. 1, adică peste 41 ani, având un stagiu de cotizare de 15 ani.

În conformitate cu regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21 martie 2017, *reexaminare a pensiei reprezintă calcularea mărimii pensiei în corespundere cu prevederile Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii în vigoare la data depunerii cererii de reexaminare a pensiei conform art. 33 alin. (1) lit. a) şi c), alin.(2), ($4^1$), ($4^2$) şi ($4^3$).*

În conformitate cu art. 31 alin (1) din Legea nr. 156/1998, privind sistemul public de pensii, pensia se acordă la cererea persoanei care a obținut dreptul la pensie, a tutorelui (curatorului) acesteia sau a reprezentantului desemnat prin procură ori prin împuternicire de reprezentare în baza semnăturii electronice,

consemnată în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice.

În conformitate cu art. 32 alin. (2) din Legea nr. 156/1998, pensia de dizabilitate se stabileşte pe perioada cât durează dizabilitatea, confirmată de Consiliul Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă sau structurile sale teritoriale.

Potrivit alin. (4) se stabilesc următoarele termene de acordare a drepturilor la pensie în funcţie de categoria pensiei solicitate: b) la pensia de dizabilitate – de la data emiterii deciziei de încadrare în grad de dizabilitate a Consiliului Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă sau a structurilor sale teritoriale, dacă cererea şi actele necesare au fost depuse în termen de 90 de zile de la această dată. În cazul în care data încadrării în gradul de dizabilitate nu coincide cu data începerii expertizei medicale, pensia de dizabilitate se stabileşte de la data începerii expertizei medicale, dacă cererea cu actele necesare a fost depusă în termen de 90 de zile de la data constatării dizabilității.

Potrivit art. 33 din Legea nr. 156/1998, reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul:

a) apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie;

b) transferării la altă categorie de pensie;

c) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă;

d) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate;

e) modificării/completării art. 5 şi 50 cu prevederi referitoare la circumstanțe ce țin de perioade necontributive şi de activități, care au fost realizate până la stabilirea/reexaminarea pensiei.

(2) Reexaminarea drepturilor la pensie în cazul prevăzut la alin. (1) lit. a) se efectuează şi pentru pensionarii care şi-au realizat dreptul la pensie până la 1 ianuarie 1999, dar numai la prezentarea documentelor ce confirmă stagiul de cotizare.

(3) Reexaminarea dreptului la pensie în cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a), b), d) şi e) din prezentul articol se efectuează conform formulelor indicate în anexele nr. 2, nr. 3 şi nr. 4, iar în cazul prevăzut la alin. (1) lit. c) din prezentul articol – conform formulei indicate în anexa nr. $2^1$.

(4) Pensionarul care solicită transferul la una dintre categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege de care a beneficiat anterior poate opta pentru pensia stabilită anterior luînd în considerare toate indexările şi recalculările efectuate până la data transferului.

(4[1]) *Pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă/pensie de dizabilitate în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată este mai mare decât pensia aflată în plată.*

(4[2]) Reexaminarea pensiilor pentru limită de vârstă, stabilite până la 1 ianuarie 2019, se efectuează în raport cu stagiul de cotizare cumulat după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr.1[1].

(4[3]) *Reexaminarea pensiilor de dizabilitate, stabilite până la 1 ianuarie 2022, se efectuează în raport cu stagiul de cotizare cumulat după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr. 1[2].*

(5) Noile drepturi la pensie se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea şi actele necesare la organul de asigurări sociale. În cazul transferării la altă categorie de pensie prevăzută de prezenta lege, termenul de transfer se stabilește conform art. 11 alin. (2).

(6) Cererea de reexaminare a pensiei pentru limită de vârstă în condițiile alin. (4[1]) și (4[2]), precum şi cererea de reexaminare a pensiei de dizabilitate în condițiile alin. (4[1]) și (4[3]) se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului sau, în formă electronică, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, al portalului guvernamental al cetățeanului ori al paginii web oficiale a Casei Naţionale de Asigurări Sociale.

Potrivit cotorului certificatului de încadrare în grad de dizabilitate, anexat la materialele cauzei, eliberat de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Ion Plăcintă a fost încadrat în grad de dizabilitate *accentuat*, cauza dizabilității – afecțiune generală (f.d. 4 dosar administrativ).

La 03 august 2022, a fost emisă de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani, mun. Chișinău, decizia nr. ***** de acordare reclamantului a pensiei de dizabilitate accentuată, începând cu 10 decembrie 2021 (f.d. 3 verso dosar administrativ).

La 07 februarie 2023, a fost determinat gradul de dizabilitate repetat și Ion Plăcintă a fost încadrat în grad de dizabilitate *mediu* începând cu 01 ianuarie 2023 până la 01 ianuarie 2024 (f.d. 6 dosar administrativ).

La 06 februarie 2024, a fost determinat gradul de dizabilitate repetat și reclamantului i-a fost menținut gradul de dizabilitate *mediu* începând cu 01 ianuarie 2024 până la 01 ianuarie 2025 (f.d. 7 dosar administrativ).

Astfel că de la 01 ianuarie 2023, reclamantul beneficiază de pensie de dizabilitate, grad mediu, calculată în baza venitului mediu lunar asigurat valorizat de 18231,8 lei, luând în considerație stagiul total de cotizare de 40,7 ani,

cuantumul căreia, ca urmare a indexărilor și majorărilor efectuate în perioada anilor 2023 – 2024, conform Deciziei de indexare a pensiei nr. *****, s-a majorat și constituie în prezent - 6718,68 lei lunar (f.d. 9 dosar administrativ).

La 30 aprilie 2024, în temeiul art. 33 alin. ($4^1$) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, Ion Plăcintă a solicitat *reexaminarea pensiei pentru stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei* (f.d. 11 dosar administrativ).

Instanța de judecată reține că dreptul reclamantului de a beneficia de pensie de dizabilitate a fost revendicat inițial la *18 aprilie 2022 (pensie de dizabilitate accentuată)*. Iar de la 01 ianuarie 2023, reclamantul beneficiază de pensie de dizabilitate medie (f.d. 6-7 dosar administrativ). Respectiv, în conformitate cu prevederile legale menționate supra, reclamantul beneficiază de dreptul de reexaminare a pensiei stabilite, începând cu *01 ianuarie 2025, cu condiția realizării a cel puțin 2 ani din stagiul de cotizare*.

La fel, instanța de judecată reține că, în sensul art. 10-11 din Codul administrativ, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. ***** din 04 aprilie 2024, potrivit căreia pensia reclamantului a fost indexată și i-a fost calculat un cuantum mai mare decât cel stabilit anterior, reprezintă un act administrativ individual favorabil reclamantului.

Prin urmare, cu privire la decizia (răspunsul) Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. *****/24 din 14 noiembrie 2024, adoptată în procedură prealabilă, prin care a fost respinsă solicitarea reclamantului privind anularea deciziilor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. ***** din 28 iunie 2024; nr. ***** din 10 septembrie 2024; nr. ***** din 27 septembrie 2024; de a efectua calculele/recalculele pensiei din data încadrării în gradul de dizabilitate, și anume din 10 decembrie 2021, instanța de judecată ajunge la concluzia că, la examinarea cererii înaintate, în cadrul procedurii administrative desfășurate, autoritatea pârâtă a exercitat dreptul discreționar în modul prevăzut de Lege, a luat în considerare toate faptele relevante cu respectare limitelor legale ale dreptului discreționar și conform scopului stabilit prin lege.

Suplimentar, instanța reține, că potrivit pct. $55^5$ din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, *în cazul încadrării în alt grad de dizabilitate, cuantumul pensiei de dizabilitate se recalculează în corespundere cu noul grad de dizabilitate, conform prevederilor legislației de pensionare în vigoare la data stabilirii pensiei de dizabilitate, în baza venitului mediu lunar asigurat și stagiului de cotizare incluse inițial în calculul pensiei de dizabilitate, ținându-se cont de toate indexările (recalculările) efectuate anterior încadrării în alt grad de dizabilitate.*

În context, instanța reține ca neîntemeiate pretențiile invocate de către reclamant privind obligarea pârâtului de a efectua calculele/recalculele din perioada încadrării în grad de dizabilitate, și anume din 10 decembrie 2021.

Totodată, în ședința de judecată reclamantul a susținut că nu s-a adresat cu o cerere de recalculare a pensiei începând cu 01 ianuarie 2025, așa cum i-a sugerat Casa Națională de Asigurări Sociale în răspunsul său, deoarece consideră că autoritatea pârâtă interpretează eronat cadrul legal.

Instanța atestă că motivele invocate în cererea de chemare în judecată denotă o interpretare eronată a prevederilor legale, deoarece se referă la dezacordul reclamantului cu soluția adoptată de către autoritatea publică pârâtă și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural de către Casa Națională de Asigurări Sociale, sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a actelor prezentate.

Astfel, analizând argumentele expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată, în coraport cu circumstanţele de fapt ale speţei și cadrul legal aplicabil, instanța de judecată conchide că, activitatea administrativă efectuată de autoritatea publică pârâtă este una legală și întemeiată, fiind efectuată în strictă conformitate cu prevederile legislației.

Prin urmare, instanța nu a constatat admiterea încălcărilor la emiterea actelor administrative contestate și respingerea cererii privind emiterea actului administrativ individual favorabil, legalitatea acestora nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată și nefiind combătută prin probe pertinente și concludente de către reclamant.

În același timp, instanța de judecată conchide că încălcările revendicate prin prezenta acțiune, nu își găsesc confirmarea prin prisma cadrului normativ în vigoare la data desfășurării activității administrative, respectiv, argumentele părții reclamante în acest sens sunt întemeiate pe interpretarea eronată a normelor de drept material.

În concluzie, ținând cont de circumstanțele constatate și normele de drept reținute supra, întru respectarea principiului legalității procesului judiciar și, respectiv, al dreptului la un proces echitabil, cu respectarea limitelor controlului judecătoresc, instanța de judecată ajunge la concluzia să respingă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ion Plăcintă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative; obligarea pârâtului de a efectua calculele/recalculele pensiei din data încadrării în gradul de dizabilitate, și anume din 10 decembrie 2021; încasarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 224-225, 229, 232 din Codul administrativ, instanţa de judecată

**h o t ă r ă ș t e :**

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Plăcintă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative; obligarea pârâtului de a efectua calaculele/recalculele pensiei din data încadrării în gradul de dizabilitate, și anume din 10 decembrie 2021; încasarea cheltuielilor de judecată.

Hotărârea este cu drept de atac la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței,
judecătorul Ina Pruteanu

Copia corespunde originalului.
Judecătorul Ina Pruteanu